

4. IT Outsourcing Trends in 2021 [+IT Outsourcing Statistics]. URL: <https://www.daxx.com/blog/development-trends/it-outsourcing-trends#it-outsourcing-software-development-statistics-in-2021> (дата звернення: 23.03.2024).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-412-2-20>

**DEVELOPMENT OF PORTS IN THE DANUBE REGION
AS ONE OF THE FACTORS ENSURING UKRAINE'S ECONOMIC
RESILIENCE IN CONDITIONS OF MARTIAL LAW**

**РОЗВИТОК ПОРТІВ ДУНАЙСЬКОГО РЕГІОНУ
К ОДИН З МОЖЛИВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ УКРАЇНИ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Neborachko M. E.

*PhD student at the Department
of Economics
State Tax University
Irpın, Ukraine*

Неборачко М. Е.

*аспірант кафедри економіки
Державний податковий університет
м. Ірпін, Україна*

Військова агресія РФ проти України, блокада основних українських морських транспортних шляхів у Причорноморському регіоні, ракетні та БПЛА атаки агропромислових та портових об'єктів за два роки повномасштабного війни створили не лише критичні виклики для економіки України, а й суттєво підвищили ризики дестабілізації економічної стійкості держави в цілому через ускладненість експорту, зокрема, зернових культур на міжнародні ринки. Варто сказати, що експорт зернових культур Україною є не лише важливим для забезпечення економічної стійкості української держави а й являє собою частину світової продовольчої безпеки для інших країн [1, с. 4]. Так, у 2021 році через морські порти України в експортно-імпортному форматі пройшла перевалка 153 млн 76 тис. тон вантажів. Так, портові оператори перевантажили експортних вантажів у розмірі 118,1 млн тон, з них найбільша частка припало на зернові вантажі – 49,9 млн тон (42,25%) [2]. Це принесло державі \$12,5 млрд валютної виручки [3], що

склало 20% ВВП [4]. Зростання галузі АПК у цілому склало 14,4 % [5], що перевищує зростання інших товарних ринків за аналогічний період.

Варто відзначити, що розглядом цієї тематики займаються такі українські вчені-економісти як Прокопенко В., Смірнова О., Зубрицький А [6] досліджують проблемні аспекти морських логістичних маршрутів в умовах воєнного стану, відзначаючи «суттєве збільшення навантаження разом із недостатньо розвинутою інфраструктурою та неузгодженістю митного законодавства України та ЄС». Автори акцентують увагу на необхідності більш активного використання морського маршруту державою та бізнесом для нарощування торговельної діяльності; Завербний А., Двудіт З., Вуєк Х. [7] також зазначають, що доцільним напрямком вирішення проблеми транспортування вантажів є застосування послідовності оптимізування логістичних ланцюгів за умов невизначеності (війни, кризи тощо); можливі шляхи подолання викликів економічної стійкості України в безпрецедентних умовах відзначені також й у інших українських науковців, зокрема, таких як: Городніченко Ю., Сологуб І., Ведер ді Мауро Б. [8] у Паризькому звіті оцінки перспектив та надання рекомендацій щодо поточної та повоєнної відбудови України, тощо.

Одним із шляхів вирішення стало запровадження тимчасового проекту зернового коридору, що було створено підписанням відповідної угоди представниками України та ООН за участю Туреччини [9], але після відмови політичної влади РФ від продовження угоди, експорт з чорноморських портів здійснюється, як зазначив Єнс Столтенберг [10], із залученням ЗСУ для створення безпечної зони у Чорному морі. Варто зауважити, що такий шлях є дороговартісним через перманентні воєнні ризики, страхування яких ускладнено. І хоча український морський коридор вже запрацював у цілодобовому режимі [11], однак альтернативним шляхом до проєкту “зерновий коридор” зостаються транспортні вузли перевалки вантажів через порти Дунайського регіону – Ізмаїл, Рені та Усть-Дунайськ [12]. Як зазначає Д. Гетманцев: «прискорення розвитку Дунайського кластеру. За останній місяць там перевалили понад 2 млн. тон продукції, а якщо порівняти вантажообіг з 2021 роком – маємо зростання понад 600%. І головне – є перспективи його збільшення, адже, за оцінками Уряду, інвестиційний потенціал кластеру у частині розвитку інфраструктури – близько 1 млрд. доларів» [13], розвиток та інвестування в логістичну інфраструктуру є запорукою забезпечення економічної стійкості регіону та країни в цілому. Зокрема, дослідження і впровадження новітніх технологій у сфері логістики може значно полегшити та

оптимізувати процеси перевезення товарів через морські шляхи. Розробка інноваційних систем моніторингу та контролю за транспортними маршрутами, а також впровадження автоматизованих процесів управління та обробки вантажів сприятимуть зниженню ризиків та підвищенню ефективності перевезень. Такі заходи дозволять не лише забезпечити безпеку експортних операцій, а й сприятимуть стабілізації економічної ситуації в країні та підвищенню конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Література:

1. Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни : Інформ.-аналіт. бюл. / М. М. Хилько та ін. ; Голов. ред. зб. В. Удовик ; Відп. за вип. М. Б. Кушнарьова. Київ : Нац. б-ка України ім. В. І. Верн., Фонд Президентів України, 2023. 122 с. URL: https://nbuviar.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/diyalnist_prezidenta_ukr/2023_Vup_48-92.pdf (дата звернення: 15.03.2024).
2. Вантажообіг морських портів України за 2021 рік становив 153 млн т. Rail.insider – інформаційно-аналітичне видання про залізницю в Україні. URL: <https://www.railinsider.com.ua/vantazhoobig-morskyh-portiv-ukrayiny-za-2021-rik-stanovyv-153-mln-t/> (дата звернення: 16.03.2024).
3. У 2021 році виручка від експорту зернових з України збільшилася на 31%. АПК-Інформ. URL: <https://www.apk-inform.com/uk/news/1525190> (дата звернення: 16.03.2024).
4. Які перспективи поновлення експорту української агропродукції | Центр протидії дезінформації. Центр протидії дезінформації | Головна сторінка. URL: <https://cpd.gov.ua/main/yaki-perspektyvy-ponovlennya-eksportu-ukrayinskoji-agroprodukcziyi/> (дата звернення: 16.03.2024).
5. У 2021 році частка продукції аграрного сектору становила 41% від загального експорту України. Українська аграрна конфедерація | Шлях до сучасного агробізнесу!. URL: <http://agroconf.org/content/u-2021-roci-chastka-produkcii-agrarnogo-sektoru-stanovila-41-vid-zagalnogo-eksportu> (дата звернення: 16.03.2024).
6. Прокопенко В., Смірнова О., Зубрицький А. Роль нового морського маршруту у забезпеченні митних інтересів України під час повномасштабної війни. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2024. Т. 326, № 1. С. 39–44. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-7> (дата звернення: 15.03.2024).

7. Завербний А., Двуліт З., Вуек Х. Особливості формування логістичних ланцюгів в умовах війни та у післявоєнний період. Економіка та суспільство. 2022. № 43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-54> (дата звернення: 16.03.2024).

8. Городніченко Ю., Сологуб І., Ведер ді Мауро Б. Відбудова України: принципи та політика : Аналіт. звіт. Париж : CEPР, 2022. 507 с. URL: https://cepr.org/system/files/2022-12/reconstruction%20book_Ukrainian_0.pdf (дата звернення: 15.03.2024).

9. Joint Coordination Centre opens in Istanbul to facilitate safe export of commercial foodstuffs and fertilizers from Ukrainian ports – Türkiye. ReliefWeb. URL: <https://reliefweb.int/report/turkiye/joint-coordination-centre-opens-istanbul-facilitate-safe-export-commercial-foodstuffs-and-fertilizers-ukrainian-ports> (date of access: 16.03.2024).

10. У Чорному морі працює транспортний коридор, бо ЗСУ витіснили флот Росії – Столтенберг. Укрінформ – актуальні новини України та світу. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3839854-ucornomu-mori-pracue-transportnij-koridor-bo-zsu-vititsnili-flot-rosii-stoltenberg.html> (дата звернення: 16.03.2024).

11. Український морський коридор запрацював у цілодобовому режимі. Центр транспортних стратегій. URL: https://cfts.org.ua/news/2024/03/15/ukranskiy_morskiy_koridor_zapratsyuvav_u_tsilodobovomu_rezhimi_78547 (дата звернення: 16.03.2024).

12. Колісніченко В. Морські порти України за підсумками 2022 року обробили 59 млн т вантажів – Новини – GMK Center. GMK. URL: <https://gmk.center.ua/news/morski-porti-ukraini-za-pidsumkami-2022-roku-obrobili-59-mln-t-vantazhiv/> (дата звернення: 16.03.2024).

13. Гетманцев Д. Переговори польських фермерів зі своїм урядом знов закінчились без результатів. Данило Гетманцев. URL: <https://t.me/getmantsevdanil/6445> (дата звернення: 12.03.2024).